

MJESEČNI MAKROEKONOMSKI INDIKATORI

JANUAR 2020

KLJUČNE PORUKE

- Prosječna inflacija u Eurozoni u 2019. iznosila 1,2%
- Visok rast noćenja u turizmu od 11,2% u 2019.
- Prosječna godišnja inflacija u 2019. iznosila 0,4%
- Stopa nezaposlenosti na kraju godine 16,2%
- Naplata budžetskih prihoda u 2019. bilježi rast 8,0% i 2,8% u odnosu na 2018. i u odnosu na plan
- Profit banaka na kraju godine iznosio 51,4 mil.€
- Izvoz robe u 2019. vrijedio 415,5 mil.€ i porastao 3,8% na godišnjem nivou
- Neto SDI u 2019. iznosile 344,7 mil.€ i veće su 6,9%

Međunarodno okruženje

Godišnja inflacija u decembru u Eurozoni je iznosila 1,3%, pri čemu je najniža godišnja stopa zabilježena u Portugalu (0,4%) i Italiji (0,5%), a najviša u Slovačkoj (3,2%) i Holandiji (2,8%). Prosječna godišnja inflacija za 19 članica Eurozone u 2019. je iznosila 1,2%. Nezaposlenost u Eurozoni je dodatno smanjena u decembru na 7,4%, što čini godišnji prosjek od 7,6%.

Realni sektor i inflacija

Crnu Goru je u kolektivnom smještaju u 2019. posjetilo 20,1% više turista sa ostvarenih 11,2% više noćenja g-n-g. U strukturi noćenja stranih turista u 2019. najveće učešće imali su turisti iz Rusije (15,2%), Srbije (12,6%), Francuske (8,0%) i Njemačke (7,8%). Vrijednost izvršenih građevinskih radova je u 2019. veća 10,7% na godišnjem nivou, dok je broj časova rada na gradilištima porastao za 4,2% g-n-g. Industrijska proizvodnja bilježi pad u 2019. od 6,3% g-n-g, najviše usljed pada proizvodnje u prerađivačkoj industriji od 10,0% kao i niže proizvodnje električne energije od 7,1%. Prosječna godišnja inflacija je u 2019. iznosila 0,4%, pri čemu je najveći rast potrošačkih cijena na godišnjem nivou zabilježen kod kategorije 'hrana i bezalkoholna pića' (3,1%), dok je sa druge strane najveći pad cijena zabilježen kod kategorije 'odjeća i obuća' (5,2%). Cijene proizvođača industrijskih proizvoda u 2019. bile su veće 2,4% g-n-g, uvozne cijene su porasle 1,4% g-n-g, dok su izvozne zabilježile pad od 2,0% u odnosu na 2018.

Zaposlenost i zarade

Prosječan broj zaposlenih u 2019. iznosio je 203.545 i viši je 7,1% g-n-g. Prosječan broj nezaposlenih iznosio je 36.693 ili 15,9% manje g-n-g. Registrovana stopa nezaposlenosti ZZZCG je na kraju godine iznosila 16,2%, što je za 1,6 p.p. niže u odnosu na kraj 2018. Prosječna bruto zarada u 2019. iznosila je 773€ i veća je 0,9% g-n-g, dok je neto zarada rasla po stopi od 0,8% i prosječno je iznosila 515€.

Fiskalni sektor

Prihodi budžeta u 2019. iznosili su 1.885,1 mil.€ što je u odnosu na plan više za 2,8%, i više 8,0% u odnosu na 2018. To je rezultat pozitivnih makroekonomskih kretanja, naplate poreskih potraživanja shodno Zakonu o reprogramu poreskog potraživanja, sprovođenja redefinisane akcizne politike, kao i pojačanog inspekcijuskog nadzora. Izdaci budžeta u 2019. iznosili su 2.028,8 mil.€ i veći su u odnosu na planirane i 2018. za 2,6% i 5,9% respektivno. Rashodi su veći zbog aktiviranja državne garancije koja se odnosi na sistem za prečišćavanje otpadnih voda u Budvi, kao i većeg izdvajanja za oblast odbrane. U 2019. ostvaren je budžetski deficit od 143,9 mil.€ ili 2,98% BDP-a.

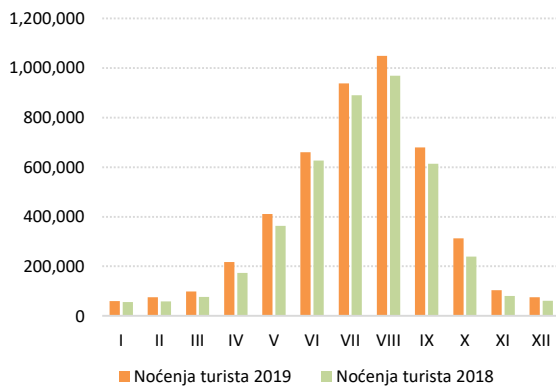
Finansijski sektor

Bankarski sektor je stabilan i adekvatno kapitalizovan, što se reflektuje i kroz ostvareni pozitivni finansijski rezultat od 51,4 mil.€ u decembru 2019, što je preko dva puta više u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni krediti banaka su iznosili 3.061,7 mil.€ i povećani su za 4,5% g-n-g, čemu je doprinio rast kredita privrede od 4,1% i kredita stanovništva od 8,6%. Nekvalitetni krediti su u decembru iznosili 144,6 mil.€ i ostvarili su pad od 26,6% g-n-g ili 52,3 mil.€, dok je njihovo učešće u ukupnim kreditima smanjeno za 2,1 p.p. u poređenju sa decembrom 2018. Novoodobreni krediti su u 2019. iznosili 1.234,6 mil.€ i povećani su za 4,9% g-n-g. Ukupni depoziti, koji su iznosili 3.475,7 mil.€, su povećani za 0,5% g-n-g. Kada se iz podataka za decembar prethodne godine isključe dvije banke u stečaju, onda rast depozita na godišnjem nivou iznosi 8,0%. Od ukupno 73.544 pravna lica, u blokadi je bilo 18.256 ili 24,8%, što je za 1,8 % više na godišnjem nivou. Ukupan dug po osnovu blokade računa je iznosio 641,8 mil.€ i smanjen je za 2,8% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Spoljnotrgovinska razmjena

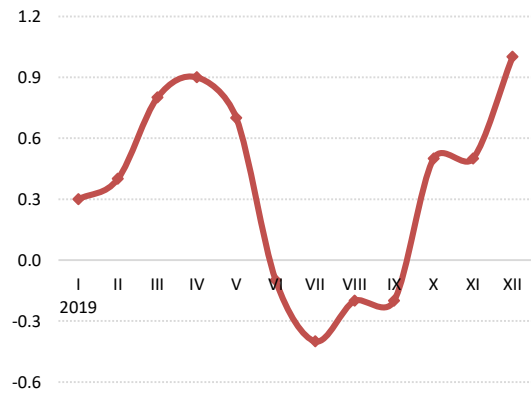
Ukupna robna razmjena Crne Gore u 2019. iznosila je 3,1 mlrd.€ sa rastom od 2,1% g-n-g. Izvoz od 415,5 mil.€ bilježi usporeniji rast od 3,8% u odnosu na godinu ranije (7,7%), kao posljedica nižih stopa rasta izvoza električne energije i farmaceutskih proizvoda, kao i pada izvoza aluminijuma za 14,6%. Uvoz roba u iznosu od 2,6 mlrd.€ je rastao po stopi od 1,8% g-n-g. Uvoz mašina i transportnih sredstava sa padom od 9,5% značajno je uticao na kretanje ukupnog uvoza. U strukturi uvoza najveće učešće imaju mašine i transportni uređaji (577,7 mil.€), hrana i žive životinje (474,3 mil.€), proizvodi od metala i nemetalnih minerala (250,9 mil.€), nafta i naftni derivati (211,6 mil.€). Crnoj Gori je u 2019. nedostajalo 37,4% ukupnih potreba za energijom, najviše zbog potrebe uvoza nafte i prirodnog gasa, koji čine 40,4% ukupnih potreba za energijom u Crnoj Gori. Takođe, deficit električne energije pokriven je uvozom koji je povećan za 25,0 mil.€ ili 66,8% više g-n-g. Neto priliv stranih direktnih investicija u periodu januar - decembar 2019. iznosio je 344,7 mil.€, što je rast 6,9% g-n-g. Ukupan priliv SDI iznosio je 770,0 mil.€ i niži je za 10,3% g-n-g, usljed smanjenja priliva po osnovu vlasničkih ulaganja za 20,7%. U strukturi ukupno ostvarenog priliva, vlasnička ulaganja (investicije u kompanije i banke i investicije u nekretnine) su učestvovala sa 53,5%. Investicije u kompanije i banke su učestvovala sa 31,5% (pad od 28,1% g-n-g), investicije u nekretnine 22,1% (pad od 6,9% g-n-g). Priliv po osnovu interkompanijskog duga je učestvovao sa 41,8% u ukupnom prilivu (povećanje od 7,2% g-n-g) i kategorija – ostalo 4,7%. Ukupan odliv iznosio je 425,2 mil.€, što je 20,6% manje g-n-g.

Grafik 1 Noćenja turista u kolektivnom smještaju

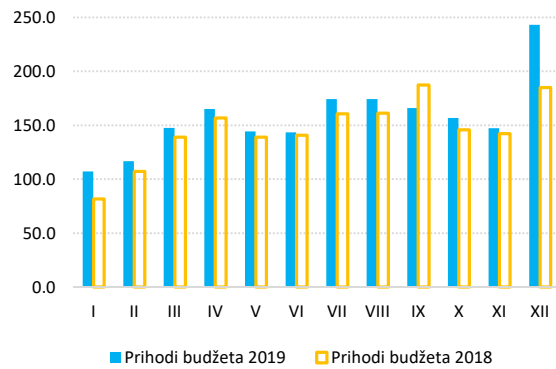
U 2019. ostvareno 4,7 miliona noćenja turista...

Grafik 2 Inflacija, CPI, godišnja stopa u %

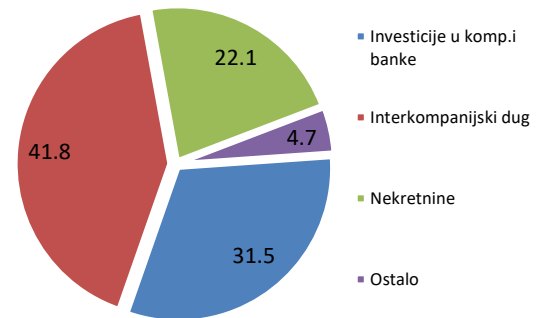
...Prosječna inflacija u 2019. iznosila 0,4%...

Grafik 3 Prihodi budžeta, u mil.€

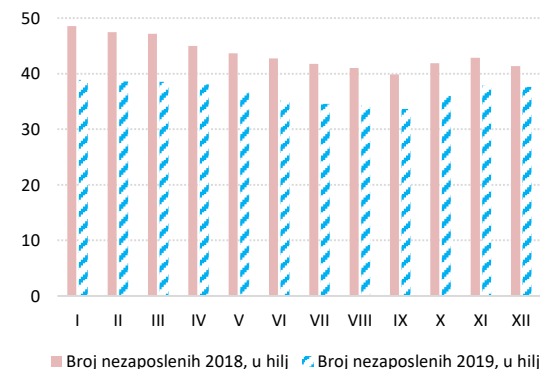
...Naplata prihoda budžeta veća 8% u odnosu na 2018...

Grafik 4 Struktura ukupnog priliva SDI u 2019, u %

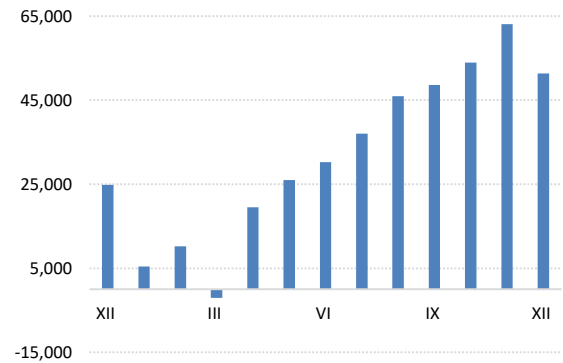
...Ukupan priliv SDI u 2019. iznosio 770 mil.€...

Grafik 5 Kretanja na tržištu rada

...Snažan pad broja nezaposlenih u 2019...

Grafik 6 Profit banaka, u hilj.€

...Banke tokom 2019. poslovale pozitivno...

Tabela 1 Realni sektor (Izvor: Monstat)

Realni sektor	XII 2018	I 2019	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	M-n-M	XII 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Industrija																
Industrijska proizvodnja	19.1	-8.9	-12.8	-20.1	-27.6	-4.8	5.6	5.0	-2.8	-1.8	-6.3	-9.0	10.0	19.9	10.0	-6.3
Prerađivačka industrija	34.8	-2.6	5.6	-4.1	-3.9	-11.4	-2.6	3.3	-4.9	-17.6	-10.1	-36.1	-15.6	15.4	-15.6	-10.0
Vađenje rude i kamena	-18.1	-11.5	10.9	30.8	19.7	30.7	7.5	14.3	15.4	31.1	28.9	16.5	55.6	25.3	55.6	20.8
Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom	11.0	-13.1	-27.9	-38.3	-64.8	-0.6	19.4	5.2	-4.1	24.2	-10.6	39.5	37.3	22.9	37.3	-7.1
Turizam																
Dolasci turista	31,849	26,986	38,741	56,219	94,911	125,492	160,395	190,322	220,915	165,205	116,962	55,654	41,387	-25.6	29.9	20.1
Noćenja turista	61,832	59,991	75,806	98,662	218,028	411,359	659,629	937,096	1,048,037	680,033	312,975	103,459	75,712	-26.8	22.4	11.2
Promet u maloprodaji																
Stalne cijene	4.6	4.9	6.1	5.6	5.4	4.4	5.2	5.8	6.5	4.6	5.7	4.9	3.5	14.4	3.5	5.2
Tekuće cijene	5.1	5.1	6.5	6.8	6.8	5.8	6.2	6.6	6.4	4.6	6.4	5.6	4.8	14.1	4.8	6.0

Tabela 2 Inflacija (Izvor: Monstat)

Inflacija - stope rasta	XII 2018	I 2019	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	M-n-M	XII 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Indeks potrošačkih cijena	1.6	0.3	0.4	0.8	0.9	0.7	-0.1	-0.4	-0.2	-0.2	0.5	0.5	1.0	-0.1	1.0	0.4
Harmonizovani indeks potrošačkih cijena	1.5	0.3	0.3	0.7	0.9	0.6	-0.1	-0.4	-0.2	0.3	1.2	0.9	1.2	0.0	1.2	0.5
Indeks proizvođačkih cijena	2.4	1.8	1.5	1.2	3.3	1.9	2.9	2.9	2.9	2.8	2.6	2.3	2.3	-0.1	2.3	2.4

Tabela 3 Tržište rada (Izvor: Monstat, ZZCG, Fond PIO)

Tržište rada	XII 2018	I 2019	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	M-n-M	XII 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Broj zaposlenih, u hilj.	194,085	194,589	195,353	197,594	200,595	205,164	213,488	215,181	210,455	205,650	202,787	203,123	198,566	-2.2	2.3	7.1
Broj nezaposlenih	41,378	38,917	38,642	38,570	38,102	36,658	35,292	34,576	34,355	33,675	35,993	37,924	37,616	-0.8	-9.1	-15.9
Stopa nezaposlenosti (%) ¹	18	17	17	17	16	16	15	15	15	15	15	16	16	0.0	-1.6	-3.0
Prosječna bruto zarada (€)	771	771	772	765	767	770	775	767	776	775	776	778	781	0.4	1.3	0.8
Prosječna neto zarada (€)	513	513	514	510	511	513	516	511	517	516	517	518	520	0.4	1.4	0.8
Prosječna penzija (€)	284	289	289	289	289	289	289	289	288	288	288	288	287	-0.1	1.3	1.3

¹ Promjene (M-n-M, XII 2019 g-n-g i 2019/2018 g-n-g) prikazane u p.p.

Tabela 4 Monetarni sektor (Izvor: CBCG)

Monetarni sektor	XII 2018	I 2019	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	M-n-M	XII 2019- g-n-g
Ukupni krediti (u mil.€)	2,930.2	2,939.8	3,010.6	3,028.8	2,945.6	2,939.2	2,950.3	3,002.6	3,033.7	3,036.0	2,988.2	3,091.4	3,061.7	-1.0	4.5
Kreditni privredi (u mil.€)	1,031.1	1,035.3	1,053.1	1,071.3	1,049.5	1,067.2	1,061.2	1,058.3	1,044.7	1,036.1	1,049.6	1,057.5	1,074.6	1.6	4.2
Kreditni domaćinstvima (u mil.€)	1,250.9	1,259.3	1,270.4	1,287.2	1,273.2	1,284.4	1,295.3	1,300.2	1,303.4	1,319.0	1,332.5	1,342.1	1,357.7	1.2	8.5
Kreditni u kašnjenju (u mil.€)	197.6	236.7	206.9	217.8	155.6	181.0	149.7	139.5	150.3	136.5	139.2	139.1	115.3	-17.1	-41.7
Nekvalitetni krediti (u mil.€)	202.4	184.4	184.0	178.1	139.7	139.6	141.4	148.6	144.0	141.8	142.2	142.9	144.6	1.2	-28.6
Ukupni depoziti (u mil.€)	3,459.2	3,416.9	3,482.9	3,433.6	3,323.8	3,303.6	3,260.7	3,419.1	3,535.0	3,514.8	3,488.8	3,550.8	3,475.7	-2.1	0.5
Depoziti privrede (u mil.€)	1,099.4	1,080.3	1,078.6	1,065.8	0,976.3	0,982.4	0,980.8	1,064.3	1,134.7	1,113.6	1,106.4	1,107.0	1,048.5	-5.3	-4.6
Depoziti stanovnika (u mil.€)	1,327.5	1,285.7	1,276.5	1,249.2	1,202.3	1,214.0	1,215.5	1,253.7	1,289.2	1,299.9	1,305.5	1,314.1	1,316.6	0.2	-0.8
Kamatna stopa na kredite	6.4	6.3	6.3	6.3	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2	6.2	6.1	6.1	6.0	-0.1	-0.4
Kamatna stopa na depozite ²	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.0	-0.2
Obavezna rezerva (u mil.€)	251.9	249.7	250.3	252.1	243.6	243.4	245.4	244.2	248.0	258.1	262.8	258.2	260.1	0.8	3.3

Tabela 5 Eksterni sektor (Izvor: Monstat i CBCG)

Eksterni sektor	XII 2018	I 2019	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	M-n-M	XII 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Izvoz roba (u mil.€)	34.9	28.2	32.0	33.4	31.5	30.1	36.8	36.5	34.4	37.5	39.6	33.4	42.0	25.6	20.5	3.8
Uvoz roba (u mil.€)	216.5	128.8	179.8	215.2	241.7	239.2	235.1	259.5	226.8	223.0	229.2	205.4	216.6	5.5	0.0	1.8
Deficit robne razmjene (u mil.€)	-181.7	-100.6	-147.7	-181.8	-210.2	-209.1	-198.3	-223.0	-192.4	-185.5	-189.7	-172.0	-174.6	1.5	-3.9	1.5
Neto strane direktne investicije (u mil.€)	19.5	44.2	7.8	30.7	18.5	31.0	95.0	14.2	17.9	7.3	23.2	24.9	29.9	20.0	53.6	6.9

Tabela 6 Fiskalni sektor

Fiskalni sektor	XII 2018	I 2019	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XII 2019/XII plan	XII 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Prihodi budžeta (mil.€)	185.0	107.3	116.5	147.5	165.0	144.2	143.4	174.1	174.1	165.9	156.6	147.3	243.1	25.7	31.4	8.0
Izdaci budžeta (mil.€)	256.1	139.6	130.9	172.1	154.9	146.2	144.3	179.4	159.6	149.4	179.3	197.2	275.8	88.8	7.7	5.9
Suficit/Deficit budžeta (u mil.€)	-71.1	-32.3	-14.4	-24.6	10.1	-1.9	-0.9	-5.3	14.4	16.5	-22.7	-49.9	-32.7	n/p	-54.0	-15.0
Suficit/Deficit budžeta (% BDP-a)	-1.5	-0.7	-0.2	-0.5	0.2	-0.1	0.0	-0.1	0.3	0.3	-0.5	-1.0	-0.7	n/p	n/p	n/p

Tabela 7 Međunarodno okruženje

Međunarodno okruženje	XII 2018	I 2019	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	M-n-M	XII 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Brent crude oil (USD/barel)	57.80	60.50	64.10	66.80	71.30	70.46	62.96	64.21	59.51	62.62	59.70	62.66	65.30	4.2	13.0	3.1
Aluminijum (USD/T)	1920.4	1853.7	1863.0	1871.2	1845.4	1781.3	1756.0	1797.0	1740.7	1753.5	1726.0	1774.8	1771.4	-0.2	-7.8	-7.0
Euribor (12 mjeseci)	-0.12	-0.11	-0.11	-0.11	-0.11	-0.18	-0.22	-0.30	-0.38	-0.33	-0.28	-0.27	-0.25	0.0	-0.1	-0.1
Inflacija u Eurozoni ³	1.50	1.40	1.50	1.40	1.70	1.20	1.30	1.00	1.00	0.80	0.70	1.00	1.30	0.3	-0.2	-0.6
Nezaposlenost u Eurozoni	7.8	7.8	7.8	7.7	7.6	7.6	7.5	7.6	7.5	7.5	7.5	7.5	7.4	-0.1	-0.4	-0.6

² Promjene (M-n-M i XII 2019 g-n-g) prikazane u p.p.

³ Promjene (M-n-M, XII 2019 g-n-g i 2019/2018 g-n-g) prikazane u p.p.